

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 423

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 24 september 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Ontwikkelingssamenwerking - Stand van zaken

De bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking is vandaag versnipperd en wordt uitgeoefend door zowel de Federale Regering, de deelstaatregeringen als de lokale besturen. De onduidelijke bevoegdheidsverdeling tussen het Vlaamse en het federale niveau is een rem op een efficiënt en helder ontwikkelingsbeleid. De federale overheid engageert zich extern op domeinen waar ze intern niet voor bevoegd en dus niet in gespecialiseerd is, zoals onderwijs, landbouw en ontwikkelingseducatie.

In 2001 besliste het federale parlement daarom bij bijzondere wet dat 'de onderdelen van ontwikkelingssamenwerking die betrekking hebben op gewest- en gemeenschapsmateries overgeheveld zullen worden naar de deelstaten'. In het regeerakkoord Vlaanderen 2009 werd België nog herinnerd aan deze belofte.

In het vorige Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 werd de eis tot overdracht van middelen niet langer herhaald. Ook in het huidige regeerakkoord wordt daar niets over vermeld. Hierdoor blijven de middelen voor de Belgische ontwikkelingssamenwerking (geld en administratie) federaal. Gevolg is een surrealistische situatie waarbij België aan ontwikkelingssamenwerking doet in materies (bijvoorbeeld onderwijs) waar het geen binnenlandse bevoegdheid voor heeft en dus ook geen actuele knowhow.

Een regionalisering van het ontwikkelingsbeleid ter uitvoering van de bijzondere wet van 2001 is dan ook aangewezen. Ontwikkelingssamenwerking en de vereiste van terugname van onderdanen vooraleer men ontwikkelingshulp kan ontvangen, zouden in een Vlaams ontwikkelingsbeleid dan ook meer kunnen samenhangen.

1. Onderschrijft de minister-president bovenvermelde analyse? Zo ja, is hij van plan om hieromtrent stappen te ondernemen en dit te bespreken met de Federale Regering? Zo nee, waarom niet?
2. Is de minister-president van oordeel dat ontwikkelingssamenwerking en de terugname van onderdanen in een Vlaams ontwikkelingsbeleid aan elkaar gekoppeld moeten worden? Zo ja, zal de minister-president hieromtrent initiatieven nemen? Zo nee, waarom niet?
3. In het regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering op regelmatige basis de effectiviteit van onze ontwikkelingssamenwerking zal evalueren.

Is er ondertussen al een evaluatie geweest? Zo ja, wat waren de bevindingen? Zo neen, wanneer mogen we deze verwachten?

4. In het Vlaamse regeerakkoord staat dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking bijzondere aandacht besteedt aan kwetsbare doelgroepen die uit de boot (dreigen te) vallen.

Welke initiatieven werden hieromtrent reeds ondernomen?

5. In het Vlaams regeerakkoord staat dat "de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ook bijdraagt tot de ontwikkeling van de private sector in ontwikkelingslanden, binnen de prioritaire sectoren van de partnerlanden".

Kan de minister-president een overzicht geven van de initiatieven die ondertussen reeds genomen zijn?

6. De Vlaamse Regering zal het fonds Inclusieve Financiering aanspreken dat als hefboom zal dienen voor meer sociale investeringen voor ontwikkelingslanden. Het fonds kan bijdragen bij tot het mobiliseren van investeringen vanuit private financiële stromen.

Welke sociale investeringen werden reeds gedaan? Welke zijn gepland?

7. De Vlaamse Regering is van plan om Vlaamse organisaties die ondernemerschap in het Zuiden bevorderen te ondersteunen, zoals 'Ex-Change' en 'Ondernemers voor Ondernemers'.

Wat is hier momenteel de stand van zaken? Welke initiatieven werden hier reeds genomen? Welke zijn gepland?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 423 van 24 september 2020

van **KRISTOF SLAGMULDER**

1. Ik bevestig dat de uitvoering van de bijzondere wet van 2001 niet is opgenomen in het regeerakkoord 2019-2024.

Artikel 6ter van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen stelt dat een bijzondere werkgroep, in overleg met de sector, tegen 31 december 2002 een lijst zou opstellen van de aangelegenheden die betrekking hebben op de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten op vlak van ontwikkelingssamenwerking. Vanaf 1 januari 2004 zouden vervolgens onderdelen van ontwikkelingssamenwerking worden overgeheveld, in zoverre ze betrekking hadden op de bevoegdheden van gemeenschappen en de gewesten.¹ De door de bijzondere wet voorgeschreven deadlines zijn reeds lang overschreden. De laatste werkgroepvergadering hieromtrent dateert inmiddels van 7 november 2005.

2. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking heeft enkel betrekking op de bevoegdheden waarvoor de Vlaamse overheid intern bevoegd is. Het sluiten van terugname-akkoorden behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. Ik geef mee dat migratie vanuit onze huidige partnerlanden zeer beperkt is.

Aangezien uw vraag betrekking heeft op migratie uit derde landen naar het schengengebied, verwijs ik naar de recente mededeling van de Europese commissie (COM(2020) 609 final, zie hoofdstuk 6.5) en eerdere conclusies van de Europese Raad (ST 15076 2019 INIT) die pleiten voor het inschakelen van verschillende aspecten van het buitenlands beleid bij het faciliteren van terugname en re-integratie. Bij de totstandkoming van Belgische standpunten (DGE) ben ik pleitbezorger voor het inschakelen van verschillende aspecten van het Europese extern beleid bij terugname.

Tot slot verwijs ik naar OD 5.3 van de beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking 2019-2024. Ik wil vanaf 2022 in nauwe samenwerking met het Europese ontwikkelingsbeleid bijdragen tot de aanpak van de grondoorzaken van migratie in Noord en/of Oost Afrika.

3. De landenstrategienota's met de partnerlanden voorzien steeds in een tussentijdse evaluatie. In overeenstemming met Artikel 21 van het kaderdecreet ontwikkelings-samenwerking, worden de verslagen van externe evaluaties meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

Ik verwijs naar de mededeling van de Vlaamse Regering van 7 februari 2020 over de tussentijdse evaluatie van de derde landenstrategienota Vlaanderen – Mozambique (VR 2020 0702 MED.0042). In het najaar start een extern evaluator de evaluatie van de vierde landenstrategienota Vlaanderen – Zuid-Afrika.

¹ J. Velaers, "‘In foro interno et in foro externo’. De internationale bevoegdheden van gemeenschappen en gewesten", in F. Judo en G. Geudens (eds), Internationale betrekkingen en federalisme, Brussel, 2006, p. 3-86

4. Ik verwijs naar artikel 4, §5 van het Kaderdecreet ontwikkelingssamenwerking.² Op strategisch niveau wordt de invulling van dit principe geconcretiseerd bij de opmaak van de landenstrategienota's met onze partnerlanden. Zo zal de nieuwe landenstrategienota Vlaanderen – Mozambique (2021-2025) specifiek inzetten op adolescente meisjes en mensen met een beperking. Ook in de politieke dialoog met de partnerlanden komt dit ter sprake.

Ook op projectniveau en/of binnen andere instrumenten van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking kan dit principe worden toegepast. Dit houdt onder meer in dat bij de beoordeling van projectvoorstellen waar relevant rekening wordt gehouden met aandacht voor kwetsbare, achtergestelde groepen.

5. U vindt een overzicht van alle initiatieven die bijdragen tot de ontwikkeling van de private sector in ontwikkelingslanden via [deze hyperlink](https://awesome-table.com/-LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterZ=%23PS). (<https://awesome-table.com/-LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterZ=%23PS>)
6. Op dit moment is Vlaanderen nog steeds aandeelhouder van Alterfin en Incofin. Sinds het aantreden van deze Regering is het fonds inclusieve financiering nog niet aangesproken. In 2021 ga ik de middelen uit het fonds Inclusieve Financiering inzetten voor verdere versterking van het ondernemerschap in Afrika.
7. Op dit moment zijn zowel initiatieven van Exchange als van Ondernemers voor Ondernemers in uitvoering ([hyperlink](https://awesome-table.com/-LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterQ=Exchange%20VZW,Ondernemers%20voor%20Ondernemers%20VZW)) (<https://awesome-table.com/-LMwGw0wqJDAKoJ7LG7O/view?filterQ=Exchange%20VZW,Ondernemers%20voor%20Ondernemers%20VZW>). De laatste betalingsschijven zijn voorzien in 2021.

Momenteel loopt er een studie uitgevoerd door EY, VOKA, Exchange en Ondernemers voor Ondernemers (67.155 euro). De studie (Company Partnership Platform) zal de haalbaarheid onderzoeken van één overkoepelend platform voor de samenwerking tussen Vlaamse en Afrikaanse ondernemers.

² “De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking besteedt bijzondere aandacht aan kwetsbare of moeilijk bereikbare doelgroepen, opdat niemand achterblijft.”